

filiórum adoptionem recipémus. Ipse ergo est Fílius Dei, qui et Dóminus David secúndum divinitátem, et idem ipse fílius David ex sémine David secúndum carnem.

R. Joseph fili David, noli timére accipere Mariám cónjugem tuam : quod enim in ea natum est, de Spíritu sancto est : páriet autem fílium, * Et vocábis nomen ejus Jesum. **V.** Ipse enim salvum fáciat pópulum suum a peccátis eórum. — Et vocábis.

Lectio viij.

Quod si nobis crédere non prodésset, non hoc tam atténte idem Apóstolus Timótheo commendáret dicens : Memor esto Christum Jesum resurrexisse a mórtuis, ex sémine David, secúndum Evangelium meum. Quid ergo jam móveat sancti Evangelii sectatórem, quod sine concúbitu Joseph Christus natus ex Virgine, fílius tamen David appelláitur, cum generatiónum sériem non usque ad Mariám, sed usque ad Joseph Matthæus Evangelista perdúcat? Primo quia maríti ejus fúerat propter virilem sexum pótius hono-

randa persóna : neque enim quia concúbitu non permixtus, ideo non marítus, cum ipse Matthæus narret ab Angelo Mariám cónjugem ipsius appelláram, qui narrat, quod de Spíritu sancto concéperat.

R. Surge, et accipe púerum et matrem ejus, et fuge in Ægyptum : * Et esto ibi usque dum dicam tibi. **V.** Ut adimplerétur quod dictum est a Dómino per Prophétam dicentem : Ex Ægypto vocávi fílium meum. — Et Glória. Et.

Lectio ix.

Cum vero unus idemque narrátor utrúmque dicat, utrúmque commendet, et virum Mariæ Joseph, et Christi Virginem Matrem, et Christum ex sémine David, et Joseph in série progeneratórum Christi ex David : quid restat, nisi et Mariám non fuisse extráream a cognatióne David, et eam Joseph cónjugem non frustra appelláram propter ordinem sexus et animórum confœderatiónem; et Joseph pótius propter dignitátem virilem ab ordine generatiónum illárum non fuisse separándum, ne hoc ipso viderétur ab illa

fémina separátus, cui eum conjungébat mentis afféctus?

Te Deum laudámus. 18.

*AD LAUDES,
et per Horas, Añæ.*

1. Jacob autem * genuit Joseph virum Mariæ, de qua natus est Jesus, qui vocátur Christus.

Psalmi de Dominica. 19.
2. Missus est * Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad virginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph.

3. Ascendit autem * Joseph a Galilæa de civitate Nazareth, in Judæam in civitátem David, quæ vocátur Bétlehem.

4. Et venérunt festinantes, * et invenérunt Mariám et Joseph, et infántem pósito in præsépio.

5. Et ipse Jesus * erat incipiens quasi annórum triginta, ut putabátur, fílius Joseph.

Capítulum. Gen. xlix. d

Benedictiões patris tui confortátæ sunt benedictiõibus patrum ejus : donec veniret desiderium cóllium æternórum : fiant in cápite Joseph, et in vértice Nazaræi inter fratres suos.

Hymnus.

Celitus Joseph decus, atque nostræ

Certa spes vitæ, columénque mundi,

Quas tibi læti cánimus, benignus

Súscipe laudes.

Te Sator rerum státuit pudicæ

Virginis sponsum, voluitque Verbi

Te patrem dici, dedit et místrum

Esse salútis.

Tu Redemptórem stábulo jacéntem,

Quem chorus Vatum cécinít futúrum,

Aspicias gaudens, humilisque natum

Numen adóras.

Rex Deus regum, Dóminátor orbis,

Cujus ad nutum tremit inferórum

Turba, cui pronus famuláitur æther,

Se tibi subdit.

Laus sit excelsæ Triádi perénis,

Quæ tibi præbens súperos honóres,

Det tuis nobis méritis beátæ

Gáudia vitæ. Amen.

V. Dedisti mihi protectiõnem salútis tuæ. **R.** Et dextera tua suscepit me.

Ad Benedictus, Aña. Joseph fili David, * noli timere accipere Mariam conjugem tuam : quod enim in ea natum est, a Spiritu sancto est.

Oratio.

DEus, qui ineffabili providentia beatum Joseph sanctissimae Genitricis tuae sponsum eligere dignatus es : praesta quaesumus, ut quem protectorem veneramur in terris, intercessorem habere mereamur in caelis. Qui vivis.

AD TERTIAM.

Capit. ut in Laud. supra.

R. br. Constituit eum. * Dominum domus suae. Constituit. **V.** Et principem omnis possessionis suae. Dominum. **Gloria Patri.** Constituit.

V. Confitebor nomini tuo. **R.** Quoniam adjutor et protector factus es mihi.

AD SEXTAM.

Capitulum. Gen. xlix. c
DEus patris tui erit adjutor tuus, et Omnipotens benedicet tibi benedictionibus caeli desuper.

R. breve. Confitebor, * Nomini tuo. Confitebor. **V.** Quoniam adjutor et protector factus es mihi. Nomini. **Gloria.** Confitebor. **V.** Justus germinabit sic-

ut lilium. **R.** Et florabit in aeternum ante Dominum. **AD NONAM.**

Capitulum. Gen. xlix. c

Filius accrescens Joseph, filius accrescens et decorus aspectu : filiae discurrerunt super murum.

R. br. Justus germinabit, * Sicut lilium. Justus. **V.** Et florabit in aeternum ante Dominum. Sicut. **Gloria Patri.** Justus.

V. Plantatus in domo Domini. **R.** In atrii domus Dei nostri.

IN II. VESPERIS.

Aña ut in Laud. [295]
Psalmi ut in j. Vesperis de Communi Apostol. [2]

Capitulum et Hymnus ut in j. Vesperis. [289]

V. Subumbra illius quem desideraveram sedi. **R.** Et fructus ejus dulcis gutturi meo.

Ad Magnif. Aña. Fili, quid fecisti * nobis sic? Ecce pater tuus et ego dolentes quarebamus te.

PRO FERIA V.

De SS. Eucharistiae Sacramento.

Semiduplex.

IN I. VESPERIS.

Omnia dicuntur ut in die Festo, 195, omisso Alleluia.

AD MATUTINUM.

In j. Nocturno, Lectiones de Scriptura occurrente cum RR. ex primo Nocturno diei Festi. 201.

In ij. et iij. Nocturno, Lectiones cum suis RR. sumuntur ex Octava ejusdem, ut inferius ordine mensium disponuntur.

MENSIBUS MAIO ET JUNIO

In ij. et iij. Nocturno, Lectiones sumuntur ex Feria ij. post Domin. infra Octavam Festi. 227.

In initio Sermonum, et Homiliarum, ubi dicitur De Sermone sancti N. et De Homilia sancti N. dicitur Sermo sancti N. et Homilia sancti N.

MENSIBUS JULIO ET AUGUSTO.

In ij. et iij. Nocturno, Lectiones sumuntur ex Feria iij. post Domin. infra Octavam Festi. 231.

MENSE SEPTEMBRI.

In ij. et iij. Nocturno, Lectiones ut in Feria iv. post Domin. infra Octavam Festi. 234.

AD TERTIAM.

Aña. Angelorum esca * nutriti populum tuum, et panem de caelo praestitisti eis.

Capitulum. 1. Cor. xj. c

Fratres, Ego enim accipi a Domino quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, et gratias agens fregit, et dixit : Accipite, et manducate : hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur : hoc facite in meam commemorationem.

R. br. Panem caeli, * Dedit eis. Panem. **V.** Panem Angelorum manducavit homo. Dedit eis. **Gloria Patri.** Panem caeli.

V. Cibavit illos ex adipe frumenti. **R.** Et de petra, melle saturavit eos.

Oratio.

DEus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti : tribue quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas.

AD SEXTAM.

Aña. Pinguis est panis * Christi, et praebit delicias regibus.

Capitulum. 1. Cor. xj. f

Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis :

mortem Dómini annuntiábitis donec véniat.

R. br. Cibávit illos. * Ex ádipe fruménti. Cibávit. **V.** Et de petra, melle saturávit eos. Ex ádipe. Glória Patri. Cibávit.

V. Edúcas panem de terra. **R.** Et vinum lætíficet cor hóminis.

AD NONAM.

Añã. Vincéti * dabo manna absconditum, et nomen novum.

Capitulum. 1. Cor. xj. f

Quicumque manducáverit panem hunc, vel bíberit cálicem Dómini indigne : reus erit córporis et sánguini Dómini.

R. br. Edúcas panem, * De terra. Edúcas. **V.** Et vinum lætíficet cor hóminis. De terra. Glória Patri. Edúcas.

V. Pósuit fines tuos pacem. **R.** Et ádipe fruménti sátiat te.

IN II. VESPERIS.

Omnia ut in j. Vesperis Festi, 195. præter Añãm sequentem.

V. Panem de cælo præstitisti eis. **R.** Omne delectaméntum in se habentem.

Ad Magnificat, Añã. O sacrum convívium, * in

quo Christus súmitur : recólitur memória passiónis ejus : mens implétur grátia : et futúre glóriæ nobis pignus datur.

PRO FERIA VI.

De Passione D. N. J. C.

Semiduplex.

IN I. VESPERIS.

Añã. Cálicem salutáris.

Psalmus cxv.

Rédidi, propter quod locútus sum. * ego autem humiliátus sum nimis.

Ego dixi in excéssu meo : Omnis homo mendax.

Quid retribuam Dómino, * pro ómnibus, quæ retribuit mihi?

Cálicem salutáris accípiam : * et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam coram omni pópulo ejus : * pretiósã in conspéctu Dómini mors sanctorum ejus :

O Dómine quia ego servus tuus : * ego servus tuus, et fílius ancíllæ tuæ.

Dirupísti víncula mea : * tibi sacrificábo hóstiã laudis, et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam in conspéctu omnis

pópuli ejus : * in átriis domus Dómini, in médio tui Jerúsalem.

Añã. Cálicem salutáris accípiam : et nomen Dómini invocábo.

Añã. Cum his.

Psalmus cxix.

AD Dóminum cum tribulárer clamávi : * et exaudivit me.

Dómine libera ánimã meã a lábiis iníquis, * et a lingua dolósa.

Quid detur tibi, aut quid apponátur tibi * ad linguã dolósam?

Sagittæ poténtis acútæ, * cum carbónibus desolatóriis.

Heu mihi, quia incolátus meus prolongátus est : habitávi cum habitántibus Cedar : * multum íncola fuit ánima mea.

Cum his, qui odérunt pacem, eram pacíficus : * cum loquébar illis, impugnábant me gratis.

Añã. Cum his qui odérunt pacem, eram pacíficus : dum loquébar illis impugnábant me gratis.

Añã. Ab homínibus.

Psalmus cxxix.

ERipe me Dómine ab hómine malo : * a viro iníquo éripe me.

Qui cogitáverunt iniqui-

tátes in corde : * tota die constituébant prælia.

Acuérunt linguas suas sicut serpéntis : * venenum áspidum sub lábiis eórum.

Custódi me Dómine de manu peccatóris : * et ab homínibus iníquis éripe me.

Qui cogitáverunt supplantáre gressus meos : * abscondérunt superbi láqueum mihi :

Et funes extendérunt in láqueum : * juxta iter scándalum posuérunt mihi.

Dixi Dómino : Deus meus es tu : * exáudi Dómine vocem deprecatiónis meæ.

Dómine, Dómine virtus salutis meæ : * obumbrásti super caput meum in die belli :

Ne tradas me Dómine a desidério meo peccatóri : * cogitáverunt contra me, ne derelínquas me, ne forte exalténtur.

Caput circúitus eórum : * labor labiórũ ipsórum opériet eos.

Cadent super eos carbónes, in ignem dejícies eos : * in misériis non subsistent.

Vir linguósus non diri-

gétur in terra : * virum iníustum mala cápient in intéritu.

Cognóvi quia fáciet Dóminus iudícium inopis : * et vindíctam páuperum.

Verúntamen iusti confitebúntur nómini tuo : * et habitábunt recti cum vul-tu tuo.

Añã. Ab homínibus iní- quis líbera me Dómine.

Añã. Custódi me.

Psalmus cxi.

Domine clamávi ad te, exáudi me : * intén- de voci meæ, cum clamá- vero ad te.

Dirigátur orátio mea sic- ut incénsus in conspéctu tuo : * elevátio mánuum meárum sacrificium ve- spertinum.

Pone Dómine custódiã ori meo : * et óstium cir- cumstántiæ lábiis meis.

Non declínes cor meum in verba malítie, * ad ex- cusándas excusatiónes in peccátis.

Cum homínibus operán- tibus iniquitátem : * et non comunicábo cum eléctis eórum.

Corrípiet me justus in misericórdia, et increpá- bit me : * óleum autem peccatóris non impínguet caput meum.

Quóniam adhuc et orátio mea in beneplácitis eó- rum : * absórpti sunt jun- cti petræ iudices eórum.

Audient verba mea quó- niam potuérunt : * sicut crassitúdo terræ erúpta est super terram.

Dissipáta sunt ossa nostra secus inférnum : * quia ad te Dómine, Dómine óculi mei : in te sperávi, non áuferas ánimam meam.

Custódi me a láqueo, quem statuérunt mihi : * et a scándalis operántium iniquitátem.

Cadent in retiáculo ejus peccatóres : * singulá- riter sum ego donec tráns- eam.

Añã. Custódi me a láqueo quem statuérunt mihi, et a scándalis operántium iniquitátem.

Añã. Considerábam.

Psalmus cxij.

Voce mea ad Dómi- num clamávi : * voce mea ad Dóminum depre- cátus sum :

Effúndo in conspéctu ejus oratióne meam, * et tribulatióne meam ante ipsum pronúntio.

In deficiéndo ex me spí- ritum meum, * et tu co- gnovisti sémitas meas.

In via hac, qua ambulá-

bam * abscondérunt lá- queum mihi.

Considerábam ad dexte- ram, et vidébam : * et non erat qui cognósceret me.

Péruit fuga a me, * et non est qui requírat ánimam meam.

Clamávi ad te Dómine, * dixi : Tu es spes mea, pórtio mea in terra vivéntium. Inténde ad deprecatió- nem meam : * quia hu- miliátus sum nimis.

Líbera me a persecuén- tibus me : * quia confor- táti sunt super me.

Educede custódiã ánimam meam ad confiténdum nó- mini tuo : * me exspéctant iusti, donec retríbuas mihi.

Añã. Considerábam ad dexteram, et vidébam, et non erat qui cognósceret me.

Capitulum. Philipp. ij.

Ratres, Hoc enim sentíte in vobis, quod et in Christo Jesu : qui cum in forma Dei esset, non rapínam arbi- trátus est esse se æquálem Deo : sed semetípsum ex- inanivit, formam servi ac- ciþiens, in similitúdinem hóminum factus, et hábitu invéntus ut homo. Humi- liávit semetípsum, factus obédiens usque ad mor-

tem, mortem autem cru- cis.

Hymnus.

Meréntes óculi, spár- gite lácrymas, Et luctu résonent íntima córdium :

Illátas réfero Númini ab ímpiis

Pœnas, et fera vúlnera.

Accíncta heu! gládiis tur- ba satéllitum

Arréptum Dóminum fústi- bus impetit :

Nunc cædit cólaphis, nunc quatit hórridis

Divinum caput íctibus.

Haud finis scéleri : trádi- tur improbo

Christus carnífici; nec mo- ra, bárbarus

In regem súperum non ti- met ímpio

Ausu vérttere dexteram.

Audíte, o pópuli, Numen amábile,

Manánte ex húmeris úndi- que ságuine,

Lictóris rábidi sústinet ímpetum,

Et vocem premit innocens.

Quis non illácrymet? Jam nova cóndidit

Torménta indómítæ gen- tis iniquitas;

Infígit cérebro, proh do- lor! ésseris

Sertum vépribus áspe- rum.

Heu crimen! tráhitur fú-
nibus ímprobis
Funésti Dóminus supplicii
ad locum;

Illic oppétiit fúnere, spíri-
tum

Patri restítuens suo.

Passo pro míseris tam fera
vúlnera

In terris résonet débíta
glória;

Sacrúmque assidue no-
men in æthera

Humánum genus éfferat.
Amen.

¶ Oblátus est, quia ipse
vóluit. ✠. Et livóre ejus
sanáti sumus.

Ad Magnif. Aña. O vos
omnes, * qui transítis per
viam, atténdite, et vidéte
si est dolor sicut dolor
meus.

Oratio.

Domine Jesu Christe,
qui de cœlis ad ter-
ram desinu Patris descen-
disti, et ságuinem tuum
pretiósium in remissionem
peccatórum nostrórum fu-
disti: te humiliter depre-
cámur; ut in die judicii,
ad dexteram tuam audíre
mereámur: Veníte bene-
dicti. Qui vivis et regnas.

**Ad Completorium, in
fine Hymni dicitur.**

Sit laus Patri, ac Pará-
clito,

Natóque Patris único,
Nostræ dedit qui pródigus
Prétium salútis sánguini-
nem. Amen.

AD MATUTINUM.

Invit. Christum Regem
crucifixum, * Veníte ad-
orémus. **Ps.** Veníte. 2.

Hymnus.

Aspice, infámi Deus
ipse ligno
Pendet, effúso mádidus
cruóre:

Aspice, immíti manus
alme clavo

Fínditur alte.

Hunc, velut pravi scéleris
mínistrum,

Inter indignos médium la-
trónes

Cerne: crudélis fuit ista
gentis

Dira volúntas.

Pallet heu! vultus: caput
ecce lassum

Fléctitur: clausis óculis
Redémptor

Spíritum sacro méritis
onústum

Fundit ab ore.

O cor, æs durum súperas,
geméndo

Ni scelus tergas; tua culpa
Christum

Stípiti affíxit, tua culpa
morti

Súbdidit atra.

Sit Deo ætérnum decus
omne in ævum,

Qui pius nostri géneris
Redémptor,
Críminis labem míseris
nocéntem

Ságuine tersit.

Amen.

In I. Nocturno.

Aña. Astitérunt reges.

Psalmus ij.

Uare fremuérunt
Gentes, * et pó-
puli meditáti sunt
inánia?

Astitérunt reges terræ,
et príncipes convenérunt
in unum * advérsus Dó-
minum, et advérsus Chri-
stum ejus.

Dirumpámus víncula eo-
rum: * et projiciámus a
nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis irri-
débit eos: * et Dóminus
subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in
ira sua, * et in furóre suo
conturbábit eos.

Ego autem constitútus
sum Rex ab eo super Sion
montem sanctum ejus, *
prædicans præcéptū ejus.

Dóminus dixit ad me: *
Fílius meus es tu, ego hó-
die génuí te.

Póstula a me, et dabo
tibi Gentes hereditátem
tuam, * et possessionem
tuam términos terræ.

Reges eos in virga fér-

rea, * et tamquam vas
figuli confrínges eos.

Et nunc reges intelli-
te: * erudímíni qui judi-
cátis terram.

Servíte Dómino in timó-
re: * et exsultáte ei cum
tremóre.

Apprehéndite discipli-
nam, nequándo irascátur
Dóminus, * et pereátis de
via justa.

Cum exárserit in brevi
ira ejus, * beáti omnes,
qui confidunt in eo.

Aña. Astitérunt reges
terræ, et príncipes conve-
nerunt in unum advérsus
Dóminum, et advérsus
Christum ejus.

Aña. Multiplicáti sunt.

Psalmus iij.

Domine quid multipli-
cáti sunt qui tribu-
lant me? * multi insúrgunt
advérsum me.

Multi dicunt ánima
meæ: * Non est salus íosi
in Deo ejus.

Tu autem Dómine suscē-
ptor meus es, * glória mea,
et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum
clamávi: * et exaudívit
me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporá-
tus sum: * et exsurrexi,
quia Dóminus suscepit
me.

Non timébo míllia pópuli circumdántis me : * exsúrge Dómine, salvum me fac Deus meus.

Quóniam tu percussisti omnes adversántes mihi sine causa : * dentes peccatórum contrivísti.

Dómini est salus : * et super pópulum tuum benedictio tua.

Añã. Multiplicáti sunt qui tribulant me; multi insurgunt advérsus me.

Añã. Diviserunt.

Psalmus rrrj.

Deus Deus meus réspice in me : quare me dereliquísti? * longe a salute mea verba delictórum meórum.

Deus meus clamábo per diem, et non exáudies : * et nocte, et non ad insipientiam mihi.

Tu autem in sancto hábitas, * Laus Israel.

In te speravérunt patres nostri : * speravérunt, et liberásti eos.

Ad te clamavérunt, et salvi facti sunt : * in te speravérunt, et non sunt confúsi.

Ego autem sum vermis, et non homo : * opprobrium hóminum, et abjéctio plebis.

Omnes vidéntes me, deri-

sérunt me : * locúti sunt lábiis, et movérunt caput.

Sperávit in Dómino, erípiat eum : * salvum fáciat eum, quóniam vult eum.

Quóniam tu es, qui extraxísti me de ventre : * spes mea ab ubéribus matris meæ. In te proyéctus sum ex útero :

De ventre matris meæ Deus meus es tu, * ne discesseris a me :

Quóniam tribulátio próxima est : * quóniam non est qui ádjuvet.

Circumdedérunt me vituli multi : * tauri pingues obsederunt me.

Aperuérunt super me os suum, * sicut leo rápiens et rúgiens.

Sicut aqua effúsus sum : * et dispérsa sunt ómnia ossa mea.

Factum est cor meum tamquam cera liquéscens * in médio ventris mei.

Arui tamquam testis virtus mea, et lingua mea adhæsít fáucibus meis : * et in púlverem mortis deduxísti me.

Quóniam circumdedérunt me canes multi : * concílium malignántium obsédit me.

Foderunt manus meas et pedes meos : * dinumeravérunt ómnia ossa mea.

Ipsi vero consideravérunt et inspexérunt me : * divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

Tu autem Dómine ne elongáveris auxílium tuum a me : * ad defensionem meam cóspice.

Erue a frámea Deus ánimam meam : * et de manu canis únicam meam :

Salva me ex ore leónis : * et a córnibus unicórnium humilitátem meam.

Narrábo nomen tuum frátribus meis : * in médio ecclésiæ laudábo te.

Qui timétis Dóminum laudáte eum : * univérsum semen Jacob glorificáte eum :

Tímeat eum omne semen Israel : * quóniam non sprevit, neque despéxit deprecationem páuperis :

Nec avértit fáciem suam a me : * et cum clamárem ad eum, exaudivit me.

Apud te laus mea in ecclésia magna : * vota mea reddam in conspéctu tímentium eum.

Edent páuperes, et saturabúntur : et laudábunt Dóminum qui requirunt

eum : * vivent corda eórum in sæculum sæculi.

Remiscéntur et converténtur ad Dóminum * univérsi fines terræ :

Et adorábunt in conspéctu ejus * univérsæ famíliæ Géntium.

Quóniam Dómini est regnum : * et ipse dominábitur Géntium.

Manducavérunt et adoravérunt omnes pingues terræ : * in conspéctu ejus cadent omnes qui descendunt in terram.

Et ánima mea illi vivet : * et semen meum sérviet ipsi.

Annuntiábitur Dómino generátio ventúra : * et annuntiábunt cœli justítiam ejus pópulo qui nascétur, quem fecit Dóminus.

Añã. Diviserunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

V. Oblátus est, quia ipse voluit. *R.* Et livóre ejus sanáti sumus.

Lectiones de Scriptura occurrente, cum R. sequentibus.

R. j. Vinea mea elécta, ego te plantávi, dicit Dóminus : et tu facta es mihi nimis amára, * Quia parásti crucem Salvatóri tuo.

V. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. — Quia.

R. ij. Ego edúxi te de Ægypto, demerso Pharaóne in Mare rubrum, et ante te prævi in columna nubis : * Et tu me tradidisti princípibus sacerdotum, et me duxisti ad prætorium Piláti. **V.** Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. — Et tu.

R. iij. Ego propter te flagellávi Ægyptum cum primogénitis suis; Et tu me flagellátum tradidisti, * Qui tamquam agnus coram tondente se obmútui, et non aperui os meum.

V. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. — Et tu. Glória Patri. Qui.

In II. Nocturno.

Añã. Inimici mei.

Psalmus xl.

BEátus qui intélligit super egénium, et páuperem : * in die mala liberábit eum Dóminus.

Dóminus consérvet eum, et vivíficet eum, et beátum fáciat eum in terra : * et non tradat eum in ánimam inimicórum ejus.

Dóminus opem ferat illi super lectum dolóris ejus : * univérsum stratum ejus versásti in infirmitáte ejus.

Ego dixi : Dómine miserere mei : * sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

Inimici mei dixerunt mala mihi : * quando moriétur, et peribit nomen ejus?

Et si ingrediebátur ut vidéret, vana loquebátur, * cor ejus congregávit iniquitátem sibi.

Egrediebátur foras, * et loquebátur in idípsum.

Advérsum me susurrábant omnes inimici mei : * advérsum me cogitábant mala mihi.

Verbum iníquum constitúerunt advérsum me : * Numquid qui dormit non adjíciet ut resúrgat?

Etenim homo pacis meæ, in quo sperávi : * qui edébat panes meos, magnificávit super me supplantatióem.

Tu autem Dómine miserere mei, et resúscita me : * et retribuam eis.

In hoc cognóvi quóniam voluísti me : * quóniam non gaudébit inimicus meus super me.

Me autem propter innocentiam suscepisti : * et

confirmásti me in conspéctu tuo in ætérnum.

Benedíctus Dóminus Deus Israel a sæculo, et usque in sæculum : * fiat, fiat.

Añã. Inimici mei dixerunt mala mihi : Quando moriétur, et peribit nomen ejus?

Añã. Aliéni insurrexerunt.

Psalmus liij.

DEus in nómine tuo salvum me fac : * et in virtúte tua júdica me.

Deus exáudi oratióem meam : * áuribus pèrcipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexerunt advérsum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam : * et non proposuerunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim Deus ádjuvat me : * et Dóminus susceptor est animæ meæ.

Avérte mala inimicis meis : * et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, * et confitébor nómini tuo Dómine : quóniam bonum est :

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me : * et super inimicos meos depéxit óculus meus.

Añã. Aliéni insurrexerunt in me, et fortes quæsiérunt ánimam meam.

Añã. Conculcaverunt me.

Psalmus lv.

MIserere mei Deus, quóniam conculcávit me homo : * tota die impúgnans tribulávit me. Conculcaverunt me inimici mei tota die : * quóniam multi bellántes advérsum me.

Ab altitúdine diéi timébo : * ego vero in te sperábo.

In Deo laudábo sermónes meos, in Deo sperávi : * non timébo quid fáciat mihi caro.

Tota die verba mea execrabántur : * advérsum me omnes cogitatióes eórum, in malum.

Inhabitábunt et abscondent : * ipsi calcáneum meum observábunt.

Sicut sustinuérunt ánimam meam, pro nihilo salvos fácies illos : * in ira pópulos confrínges.

Deus, vitam meam annuntiávi tibi : * posuísti lácrymas meas in conspéctu tuo,

Sicut et in promissióe tua : * tunc converténtur inimici mei retrórsus :

In quacúmque die invocávero te : * ecce cognóvi quóniam Deus meus es.

In Deo laudábo verbum, in Dómino laudábo sermónem : * in Deo sperávi, non timébo quid fáciat mihi homo.

In me sunt Deus vota tua, * quæ reddam, laudatiónes tibi.

Quóniam eripuísti ánimam meam de morte, et pedes meos de lapsu : * ut pláceam coram Deo in lumine vivéntium.

Aña. Conculcáverunt me inimíci mei tota die ; advérsus me omnes cogitatiónes eórum in malum.

V. Próprio Fílio suo non pepéruit Deus. **R.** Sed pro nobis ómnibus trádidit illum.

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

Feria iv. Hebdom. sanctæ.

Serm. de Passione Dñi.

Lectio iii.

IN passióne Domínica, fratres, tria specialiter cónvenit intuéri : opus, modum, causam. Nam in ópere quidem paciéntia, in modo humilitas, in causa caritas commendátur. Paciéntia autem singuláris, quod

vidélicet : cum supra dorsum ejus fabricárent peccatóres ; cum sic extendérétur in ligno, ut dinumeraréntur ómnia ossa ejus ; cum fortissimum illud propugnáculum, quod custódit Israel, úndique forarétur ; cum foderéntur manus ejus et pedes, sicut agnus ad occisiónem ductus sit et tamquam ovis coram tondénte non apéruit ossuum. Non advérsus Patrem múrmurans, a quo missus fúerat ; non advérsus humánum genus, pro quo, quæ non rápuit, exsolvébat ; non déni que vel contra pópulum ipsum peculiárem sibi, a quo pro tantis beneficiis tanta mala recipiébat.

R. Ego propter te Chananæórum reges percússi, et dedi tibi sceptrum regále ; * Et tu dedísti cápiti meo spíneam corónam, et percussísti arúndine caput meum. **V.** Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te ? respónde mihi. — Et tu.

Lectio v.

MOdum ipsum, si diligénter attendas, non modo mitem, sed et húmitem corde cognósces. Nempé in humilitate júdicium

ejus sublátum est, cum nec ad falsíssima, quæ sibi objiciebántur crimina responderet. Vidimus, inquit, eum et non erat ei aspéctus, nec speciósus forma præ filiis hóminum, sed oppróbrium hóminum et tamquam leprósum, novíssimum virórum, plane virum dolórum a Deo percússus et humiliátus ; ita ut nulla esset ei species, neque decor. O novíssimum et altíssimum ! O húmitem et sublímem ! O oppróbrium hóminum et glóriam Angelórum ! Nemo illo sublímius, neque húmilius. Déni que sputis íllitus est, oppróbriis saturátus est, morte turpíssima condemnátus est, cum scelerátis deputátus est. Nihilque merébitur vel ista humilitas, quæ hunc habet modum ; imo quæ tam est ultra modum ? Sicut est paciéntia singuláris, sic et humilitas admirábilis ; útraque sine exémplo.

R. Ego duxi te per désertum quadragínta annis, et manna cibávi te ; * Et tu me cecidísti álapis et flagéllis. **V.** Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo

contristávi te ? respónde mihi. — Et tu.

Lectio vi.

UTrámque tamen magnífice causa ipsa commendat, nimirum caritas est. Propter nímiã enim caritatem suam, qua diléxit nos Deus, ut servum redímeret, nec Pater Fílio, nec sibi Fílius ipse pepéruit. Vere nímiã, quia et hæc mensúram excédit, modum súperat, plane superéminens univérsis. Majórem, inquit, caritatem nemo habet, quam ut ánimam suam ponat quis pro amicis suis. Tu majórem habuísti Dómine, ponens eam étiam pro inimicis. Cum enim adhuc inimíci essémus, per mortem tuam et tibi reconciliáti sumus et Patri. Quænam ergo ália vidébitur esse, vel fuisse, vel fore huic símilis caritati ? Vix pro justo quis móritur. Tu pro injústis passus es, móriens propter delicta nostra, qui venísti justificáre gratis peccatóres, servos fácere fratres, captivos coherédes, éxsules reges.

R. Ego exaltávi te magna virtúte : * Et tu me suspendísti in patíbulo crucis, * In qua expándi

manus meas ad pópulum non credéntem et contradicéntem. **V.** Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. — Et tu. **Gloria Patri.** In qua.

In III. Nocturno.

Añã. Filii hóminum.

Psalmus lvi.

Miserere mei Deus, miserere mei : * quóniam in te confidit ánima mea.

Et in umbra alárum tuárum sperábo, * donec tránseat iniquitas.

Clamábo ad Deum altísimum : * Deum qui benefécit mihi.

Misit de celo, et liberávit me : * dedit in oppróbrium conculcántes me.

Misit Deus misericórdiam suam, et veritátem suam, * et erípuit ánimam meam de médio catulórum leónum : dormívi conturbátus.

Filii hóminum dentes eórum arma et sagíttæ : * et lingua eórum gládius acútus.

Exaltáre super cœlos Deus : * et in omnem terram glória tua.

Láqueum paravérunt pedibus meis : * et incurváverunt ánimam meam.

Fodérunt ante faciém meam fóveam : * et incidérunt in eam.

Parátum cor meum Deus, parátum cor meum : * cantábo, et psalmum dicam.

Exsúrge glória mea, exsúrge psaltérium et cítarra : * exsúrgam dilúculo.

Confitébor tibi in pópulis Dómine : * et psalmum dicam tibi in Géntibus :

Quóniam magnificáta est usque ad cœlos misericórdia tua, * et usque ad nubes veritas tua.

Exaltáre super cœlos Deus : * et super omnem terram glória tua.

Añã. Filii hóminum dentes eórum arma et sagíttæ, et lingua eórum gládius acútus.

Añã. Intendérunt arcum.

Psalmus lviij.

EXaudi Deus oratió-nem meam cum deprecor : * a timóre inimici éripe ánimam meam.

Protexisti me a convéntu malignántium : * a multítudine operántium iniquitátem.

Quia exacuérunt ut gládius linguas suas : * intendérunt arcum rem amáram, ut sagíttent in occúltis immaculátum.

Súbito sagittábunt eum, et non timébunt : * firmáverunt sibi sermónem nequam.

Narravérunt ut absconderent láqueos : * dixerunt : Quis vidébit eos?

Scrutáti sunt iniquitates : * defecérunt scrutántes scrutínio.

Accédet homo ad cor altum : * et exaltábitur Deus.

Sagíttæ parvulórum factæ sunt plagæ eórum : * et infirmatæ sunt contra eos linguæ eórum.

Conturbáti sunt omnes qui vidébant eos : * et tímuit omnis homo.

Et annuntiavérunt ópera Dei : * et facta ejus intellexérunt.

Lætábitur justus in Dómino, et sperábit in eo, * et laudabúntur omnes recti corde.

Añã. Intendérunt arcum rem amáram, ut sagíttent in occúltis immaculátum.

Añã. Factus sum.

Psalmus lxxviij.
Domine Deus salutis meæ : * in die clamávi, et nocte coram te.

Intret in conspéctu tuo orátio mea : * inclína aurem tuam ad prece[m] meam :

Quia repléta est malis ánima mea : * et vita mea inférno appropinquávit.

Æstimátus sum cum descendéntibus in lacum : * factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber,

Sicut vulneráti dormiéntes in sepúlcris, quorum non es memor ámplius : * et ipsi de manu tua repulsi sunt.

Posuérunt me in lacu infériori : * in tenebrósis, et in umbra mortis.

Super me confirmátusest furor tuus : * et omnes fluctus tuos induxísti super me.

Longe fecísti notos meos a me : * posuérunt me abominatió[n]em sibi.

Tráditus sum, et non egrediébar : * óculi mei languérunt præ inópia.

Clamávi ad te Dómine tota die : * expándi ad te manus meas.

Numquid mórtuis fácies mirabilia : * aut médici suscitábunt, et confitebúntur tibi?

Numquid narrábit áliquis in sepúlcro misericórdiam tuam, * et veritátem tuam in perditión[e]?

Numquid cognoscéntur

inténebris mirabilia tua: * et justitia tua in terra oblivionis?

Et ego ad te Dómine clamávi: * et mane oratio mea prævéniet te.

Ut quid Dómine repéllis orationem meam: * avértis faciém tuam a me?

Pauper sum ego, et in labóribus a juventúte mea: * exaltátus autem, humiliátus sum et conturbátus.

In me transiérunt iræ tuæ: * et terróres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die: * circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amicum, et próximum: * et notos meos a miséria.

Añã. Factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber.

V. Factus est obédiens usque ad mortem. **R.** Mortem autem crucis.

Lectio sancti Evangélij secúndum Joánnem.

Lectio vij. Cap. xix.

IN illo témpore: Sciens Jesus, quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit: Sitio. Et reliqua.

Homília sancti Cyrílli Epíscopi Alexandríni.

Comment. in Joánnem, lib. 12. cap. xxxv.

CUM truculénter ómnia impietáte Judæórum essent

perácta, nec quidquam ad summam crudelitátem deésset, tandem sanctíssima caro Christi naturále quid pátitur. Multis enim, ac váriis dolóribus exsiccáta, siti torquétur. Multum enim possunt dolóres ad commovéndam sitim; innátum enim calórem exagítantes, vel, quod in profunditáte húmidum est, cónsumunt et igneis ardóribus doléntis viscera urunt. Sicut igitur céteras passiónes, sic hanc étiam sponte Christus perpessus est. Bíbere igitur petit: illi autem ádeo longe ab omni humanitáte áberant, ut pro juvánte potu atque jucúndo nocéntem et acérbum attúlerint, et humanitátem, qua movérrí videbántur, in impietátem convérterint. Nam cum peténti dabant, caritátis hábitum suscipere videbántur; sed non est possibile mentíri Scriptúram, in qua ex persóna Christi dicitur: Et dede-

runt in escam meam fel, et in siti mea potavérunt me acéto.

R. Ego te potávi aqua salutis de petra: * Et tu me potásti felle et acéto.

V. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi.—Et.

Lectio vij. Id. cap. xxxvj.

CUM ergo accepisset Jesus acétum, dixit: Consummátum est: et inclináto cápite trádidit spíritum. Consummátum jam esse Salvátor dicit, quia sæviéndi Judæórum potestas in ipsum per mortem suam términum hábuit. Quid enim non excogítarunt, aut quid suprémæ inhumanitátis relictum sibi est? Quis cædéndi, quis contumeliándi modus non adhíbitus? Mérito igitur consummátum esse, ait. Cumque tempus jam esset, ut étiam spíritibus apud inferos prædicáret (venit enim, ut tam vivórum quam mortuórum dominarétur), mortem pro nobis suscepit: et hanc naturæ nostræ própriam passiónem sponte súbiit secúndum carnem, quamvis, ut Deus vita naturáliter sit, ut spoliátis inferis, primítiae dormiéntium,

et primogénitus (ut Scriptúre dicunt) mortuórum factus, recúrsum ad vitam naturæ nostræ largirétur.

R. Ego ante te apéruí mare: * Et tu aperuísti lancea latus Salvatóri tuo, * Qui redémit mundum in ságuine suo. **V.** Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi.—Et tu. Glória Patri. Qui.

Lectio ix.

Inclinávit igitur caput. Accidit enim moriéntibus, vigóre carnis jam consumpto et ánima, quæ corpus rétinet, abeúnte, inclinátio cápitis. Quamóbrém verbis hoc modo usus Evangelísta est. Sic et tradidisse spíritum, a consuetudine nostra sibi dictum est; multi enim sic exstingui, et mori dicúntur. Quamvis mihi videátur ideo non simpliciter mórtuum esse, sed tradidisse spíritum Evangelísta dixisse; quia in manus Dei Patris ánimam suam commendávit, ut ipse dixit: Pater! in manus tuas comméndo spíritum meum. Quod nobis magnæ spei fundaméntum, atque oríginem præbet.

Te Deum laudámus. 18.

AD LAUDES,
et per Horas, Añæ.

1. Fui flagellátus * tota die, et castigatio mea in matutinis.

Psalmi de Dominica. 19.

2. Veni ad montem myrrhæ * et ad collem thuris: tamquam agnus ad occisionem ductus, obmútui, et non apéruí os meum.

3. Foderunt manus meas * et pedes meos, dinumeraverunt ómnia ossa mea.

4. Consolántem me * quæsivi, et non invéni: dedérunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me acéto.

5. Cum accepisset Jesus * acétum, dixit: Consumátum est; et inclinátio capite, emisit spiritum.

Capitulum. Philipp. ij.

Fratres, Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitrátus est esse se æquálem Deo: sed semetípsum exinanívit, formam servi accipiens, in similitudinem hóminum factus, et hábitu invéntus ut homo. Humiliávit semetípsum, factus obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis.

Hymnus.

Sævo dolórum túrbine Jactátur, atris óbrutus

Pœnis, acérba sústinens Redémptor affíxus cruci.

Pedes manúsque horribili

Clavi cruéntant vúlnerè: Cor, vultus, artus, pèctora Sacro redúndant sáanguine.

Flet, orat, et clamans obit: Cor Matris ictum cóncidit:

Heu Mater! heu Fili! dolor

Ingráta frangat pèctora.

Montes, sepúlcrà, sáanguine

Scindúntur: arva, flúmina,

Rupes, et æquor cóntremunt,

Templíque velum scínditur.

Sol, luna, cœlum, sídera Plangunt, et orbis ingemit:

O vos viri, vos párvuli, Nuptæ, puéllæ, plángite.

Astáte mœréntes cruci, Pedes beátos úngite,

Laváte fletu, térgite Comis, et ore lámbite.

Tu, caritátis víctima, Ut nostra tollas crímina

Nobis salúbri pèrficis Adoptiónem sáanguine.

Nostra ergo pax et gáudium

Sis, vita, Jesu, et præmíum:

Sis ductor, et lux in via, Merces, coróna in pátria. Amen.

¶ Ipse vulnerátus est propter iniquitátes nostras. ¶. Et attrítus est propter scélera nostra.

Ad Benedictus, Añæ. Ad Jesum autem * cum venissent ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura, sed unus militum lancea latus ejus apéruit, et continuo exívit sanguis et aqua.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui de cœlis ad terram de sinu Patris descendisti, et sáanguinem tuum pretiósium in remissionem peccatórum nostrórum fudisti: te humíliter deprecámur; ut in die judicii, ad dexteram tuam audire mereámur: Venite benedícti. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Ad Horas, in fine Hymnorum dicitur:

Sit laus Patri, ac Paráclito, Natóque Patris único, Nostræ dedit qui pródigus Prétium salútis sáanguinem. Amen.

Ad Primam in X. br. ¶. Qui pro nobis pati dignátus es.

AD TERTIAM.

Capit. Fratres, Hoc enim. ut supra in Laud. [314]

X. br. Oblátus est, * Quia ipse voluit. Oblátus est. ¶. Et livóre ejus sanátus sumus. Quia. Glória Patri. Oblátus.

¶. Próprio Fílio suo non pepércit Deus. X. Sed pro nobis ómnibus trádidit illum.

AD SEXTAM.

Capitulum. Zach. xij.

Quid sunt plagæ istæ in médio mánuum tuárum? Et dicit: His plagátus sum in domo eórum qui diligébant me.

X. br. Próprio Fílio suo, * Non pepércit Deus. Próprio. ¶. Sed pro nobis ómnibus trádidit illum. Non. Glória Patri. Próprio.

¶. Factus est obédiens usque ad mortem. X. Mortem autem crucis.

AD NONAM.

Capitulum. Is. liij.

Generatióne ejus quis enarrábit? Quia abscíssus est de terra vivéntium: propter scelus pópuli mei percússi eum.

X. br. Factus est obédiens, * Usque ad mortem.